Regeringskansliet

Komm2026/00361

Justitiedepartementet
Utredningen om modernt dataskydd för att motverka fusk och felaktiga utbetalningar
(Ju 2026:12)

Kartläggning av dataskyddsrättsliga behov i arbetet mot felaktiga utbetalningar och missbruk av myndigheters processer

Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att överväga och föreslå förbättrade möjligheter för myndigheter att behandla personuppgifter för att motverka felaktiga utbetalningar av offentliga medel och missbruk av myndigheters processer.

I uppdraget ingår att kartlägga vilka myndigheter som har behov av förbättrade rättsliga möjligheter till sådan personuppgiftsbehandling och, utifrån kartläggningen, analysera vilka ändringar av dataskyddsregelverket som bör göras. Utredaren ska även överväga om reglerna för vissa myndigheters personuppgiftsbehandling bör förenklas.

Utredningsdirektiven kan läsas här.

Syftet med enkäten

Enkäten är central för utredningens kartläggning och riktas till ett urval av statliga myndigheter, regioner och kommuner (nedan myndigheter) som bedöms vara berörda av frågeställningarna. Syftet är främst att kartlägga myndigheternas behov av att behandla personuppgifter för att förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda misstänkta felaktigheter, fusk eller annat missbruk av myndighetens processer samt att identifiera eventuella dataskyddsrättsliga hinder för sådan behandling, både inom och utanför ärendehandläggningen.

Frågorna avser den egna myndighetens verksamhet och processer, inte problem eller risker i andra myndigheters eller aktörers verksamhet.

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-24 46 31
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad
E-post: ju.registrator@regeringskansliet.se

Med dataskyddsregleringen avses såväl myndighetsspecifik reglering som generell reglering, exempelvis lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. Eventuella behov som kräver förändringar av EU:s dataskyddsförordning kommer däremot inte att analyseras inom ramen för utredningens uppdrag.

De behov som kartläggningen tar sikte på kan aktualiseras i flera olika delar av myndighetens verksamhet. Det kan exempelvis handla om att motverka felaktiga utbetalningar, att tillstånd beviljas på felaktiga grunder eller att offentliga medel går till oseriösa aktörer inom ramen för offentliga upphandlingar eller inom verksamheter där myndigheter, kommuner och regioner ingår civilrättsliga avtal. Behoven kan avse olika åtgärder och arbetssätt som förutsätter behandling av personuppgifter. Enkäten innehåller även särskilda frågor om myndigheternas användning av dataanalys, urval och AI-baserade metoder för att motverka sådana problem.

Eftersom enkäten syftar till att identifiera konkreta behov av förändrad eller förtydligad reglering ber vi er, i den mån det är möjligt, att ange vilka bestämmelser i dataskyddsregleringen som medför oklarheter eller begränsningar och beskriva på vilket sätt dessa påverkar myndighetens arbete mot felaktigheter och fusk.

Exempel från tidigare arbete

För att underlätta för myndigheterna att besvara enkäten ges vissa exempel på hinder som har uppmärksammats i tidigare lagstiftningsarbete och som kan försvåra en effektiv kontrollverksamhet och utvecklingen av rättssäkra IT-stöd och metoder. Några sådana exempel är:

- otydligt rättsligt stöd för åtgärder utanför ärendehandläggningen,
- för snäva ändamålsbestämmelser i den myndighetsspecifika dataskyddsregleringen,
- detaljstyrning av vilka personuppgifter som får behandlas,
- begränsningar av möjligheterna att behandla och söka efter känsliga personuppgifter, och
- särskilda tidsgränser för gallring eller borttagning av personuppgifter.

Exemplen är inte uttömmande. Det är därför viktigt att myndigheten gör en egen bedömning av vilka rättsliga hinder och behov som finns i den egna verksamheten och inte begränsar svaret till de exempel som anges här.

Olika förutsättningar för olika myndigheter

Vi är medvetna om att både de rättsliga och praktiska förutsättningarna skiljer sig åt mellan myndigheterna. För kommuner och regioner kan behoven dessutom skilja sig mellan olika verksamhetsområden. Vi ber därför kommuner och regioner att, i den mån det är möjligt, ange inom vilken verksamhet ett beskrivet behov finns och vilken reglering (eller avsaknad av reglering) som medför hinder, oklarheter eller begränsningar. Tänkbara verksamheter där frågorna kan aktualiseras är till exempel inom socialnämnden, utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och miljönämnden samt upphandling inom dessa och andra verksamhetsområden.

På vissa områden har den myndighetsspecifika dataskyddsregleringen nyligen förändrats eller är föremål för lagstiftningsförslag. Om myndigheten omfattas av sådana förslag är det särskilt viktigt att svaret tydligt anger om och i så fall vilka behov som kvarstår, för det fall förslaget genomförs. Beskriv så konkret som möjligt vilken reglering som behöver ändras eller kompletteras.

Myndighetens svar

Enkäten ska besvaras genom ett samlat svar för myndigheten **senast den 15 januari 2027** via den länk som anges i utskicket.

Kontakt

Frågor om enkäten kan ställas till ju.modernt_dataskydd@regeringskansliet.se.

Kommuner och regioner kan i stället vända sig till SKR:s förbundsjurist Olof Widgren på olof.widgren@skr.se.

Företaget Exquiro Market Research hjälper oss med insamling och sammanställning av svaren.

Enkäten är utformad så att frågorna kan besvaras utan att uppgifter som omfattas av sekretess behöver lämnas.

Med vänliga hälsningar

Mattias Råbe, huvudsekreterare
Mobil: 070-243 78 89

Annelie Roslund, utredningssekreterare
Mobil: 070-338 04 76

Marija Pejic, utredningssekreterare
Mobil: 070-198 10 73

Utredningen om modernt dataskydd för att motverka fusk och felaktiga utbetalningar (Ju 2026:12)
ju.modernt_dataskydd@regeringskansliet.se
www.regeringen.se

